

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології
Навчальний рік 2021-2022

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«ПСИХОЛОГІЯ ПРАЦІ ТА УПРАВЛІННЯ»
(назва освітнього компоненту)

Нормативний чи вибіркового освітній компотнент Вибірковий

Форма здобуття освіти очна
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 224 «Технології медичної діагностики та лікування»
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація «Лабораторна діагностика»

Освітньо-професійна програма «Лабораторна діагностика»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Курс 2

Силабус навчальної дисципліни
розглянуто на засіданні кафедри
психіатрії, наркології та медичної
психології

Протокол від
« 30 » серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри
 Г.М. Кожина
(підпис) (ініціали, прізвище)

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем
терапевтичного профілю

(назва)
Протокол від
« 31 » серпня 2021 року № 1

Голова
 П.Г. Кравчун
(підпис) (ініціали, прізвище)

Розробники силабусу:

Кожина Г.М., проф.,д.м.н.,завідувач кафедри психіатрії,наркології медичної психології та соціальної роботи , Хаустов М.М.,проф. кафедри психіатрії,наркології,медичної психології та соціальної роботи д.м.н.медичних наук, , Зеленська К.О., доцент кафедри психіатрії,наркології ,медичної психології та соціальної роботи , кандидат медичних наук,

Викладачі

Хаустов М.М.,д.мед.н.,проф.кафедри,,Зеленська К.О. к.мед.н.доцент кафедри

Контактний тел. та E-mail викладача

Тел.Хаустов М.М. +3 80(68)318 73 90 та E-mail mm.khaustov@knu.edu.ua

Тел Зеленська К.О.+3 80(68)318 73 90 та ko.zelenska@knu.edu.ua

Очні консультації,заочні консультації ,заочні. Он-лайн консультації:на платформі Moodle або Zoom по середам кожного тижня о 14 годині за київським часом

Локація:: 61022, м. Харків, пр. Науки, 4; вул. Академіка Павлова, 46.

Тел./факс (057) 738-10-68

Клінічні бази кафедри: КНП ХОР «Обласна клінічна психіатрична лікарня №3», Військово-медичний клінічний центр Північного регіону, ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України», КНП ХОР «Обласний наркологічний диспансер», ННМК «Університетська клініка» ХНМУ.

E-mail: kaf.6med.psihiatrii@knu.edu.ua Час проведення занять: понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця (практичні заняття 8:00-12:15 / 12:25-16:45 у відповідності з розкладом; лекції – 9:20-11:00, 13:20-15:00 у відповідності з розкладом).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

1. Опис дисципліни

Курс 2

Конкретний семестр 3 семестр ,

Обсяг дисципліни: кредитів ЕКТС –4, всього годин 120 ,з них практичні заняття – 45 години, СРС – 75 годин.

Загальна характеристика дисципліни. У сучасних умовах реформування системи вищої освіти в Україні пріоритетна увага має надаватися підготовці нової генерації освічених фахівців - високоморальної національної еліти, яка здатна оволодіти новою освітньо-світоглядною парадигмою національного державотворення та піднесення особистості. Однією з передумов вирішення цього надзвичайно важливого і складного завдання є підвищення рівня психологічної культури, зокрема через опанування студентами- ґрунтовними знаннями, уміннями і навичками.

Роль та місце дисципліни у системі підготовки фахівців. Як показує зарубіжний досвід, ефективність діяльності організацій (фірм) значною мірою залежить від посилення психологічних та етичних основ управління та праці в організації. Тому вивчення студентами вищих навчальних закладів, , такої дисципліни як ”Психологія управління та праці» сприятиме формуванню в майбутніх спеціалістів психологічних компетентностей управлінської діяльності в різних сферах організаційного середовища та організації загалом, уміння застосовувати принципи сучасного управлінського мислення до аналізу конкретних ситуацій в управлінні, зможе вивести якість підготовки менеджерських кадрів на рівень сучасних вимог

Пререквізити. Навчальна дисципліна «Психологія управління та праці» базується на вивченні студентами основ загальної психології, соціології

Постреквізити «Система управління якістю лабораторних досліджень» «Медична психологія»

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ:

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни:

Мета вивчення викладання навчальної дисципліни “Психологія управління та праці” є отримання студентами теоретичних знань щодо соціально-психологічних і мотиваційних механізмів ефективної праці та управління; активізації психічних функцій людини в процесі праці; психологічних особливостей профорієнтації, профвідбору, підготовки кадрів, та ін. Теоретична підготовка студентів слугуватиме основою їхньої подальшої практичної діяльності.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни:

вивчення теоретико-методологічних та соціально-економічних аспектів психології праці;, закономірностей професійного становлення та особистісного зростання майбутніх фахівців;формування навичок і вмінь самостійно розробляти і обґрунтовувати заходи щодо режимів праці та відпочинку, раціоналізації трудових процесів, зниження монотонності праці; засвоєння змісту та завдань теоретичних підходів, експериментально-прикладних досліджень в галузі психології управління; розуміння змісту основних психологічних закономірностей управлінської діяльності, лідерства та керівництва

1.3 Компетентності та результати навчання згідно з вимогами стандарту

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей:**

1. Застосовувати професійні знання; формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі академічного або професійного спрямування.

2. Демонструвати поглиблення базових знань за допомогою самоосвіти, демонструвати уміння представити і оцінити власний досвід та аналізувати й застосовувати досвід колег, демонструвати здатність обміну досвідом з іншими спеціалістами.

3. Надавати консультативну допомоги пов'язану з професійною діяльністю. Виконувати вимоги посадових інструкції, самоудосконалюватись.

4. Виявляти, узагальнювати та вирішувати проблеми, що виникають в процесі професійної діяльності та формувати почуття відповідальності за виконувану роботу.

2.1 Структура навчальної дисципліни

2.1.1 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми
Психологія управління	
1	Історія і сучасний стан розвитку психології управління
2	Психологія особистості в управлінні
3	Психологія організації в управлінні
4	Психологія управлінської діяльності
5	Соціально-психологічні особливості управління
6	Психологія управління людськими ресурсами
Психологія праці	
7	Методологічні і теоретичні основи психології праці. Історія психології праці. Методи досліджень у психології праці
8	Людина і праця
9	Розвиток суб'єкта праці
10	Методологічні основи і принципи проведення досліджень у психології праці. Психологічна професіографія
11	Класифікація професій, психологічні ознаки її побудови
12	Психологічні питання підготовки кадрів та психологічні проблеми формування професійних кадрів
13	Психологічні питання адаптації і стабілізації робочих кадрів. Психологічні аспекти підвищення професійної працездатності
14	Психологічні питання безпеки праці і соціально-психологічні проблеми взаємовідносин в трудовому колективі
15	Залік

2.1.1 Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
Психологія управління	
1	Теоретичні основи психології управління
2	2 Особистість в організації
3	Психологія управлінської діяльності: лідерство і керівництво в організації
4	Науково-психологічні підходи в дослідженні системи управління
5	Психологічні аспекти групової динаміки як основи формування колективу організації
6	Організація в системі управління як соціотехнічної системи
7	Загальна характеристика роботи та робочого середовища

8	Психологічні основи мотивації та задоволеність працею
9	Психологія організаційної культури
	Психологія праці
10	Методологічні і теоретичні основи психології праці. Історія психології праці. Методи досліджень у психології праці
11	Людина і праця
12	Розвиток суб'єкта праці
13	Методологічні основи і принципи проведення досліджень у психології праці. Психологічна професіографія
14	Класифікація професій, психологічні ознаки її побудови
15	Психологічні питання підготовки кадрів та психологічні проблеми формування професійних кадрів
16	Психологічні питання адаптації і стабілізації робочих кадрів. Психологічні аспекти підвищення професійної працездатності
17	Психологічні питання безпеки праці і соціально-психологічні проблеми взаємовідносин в трудовому колективі
	Разом

3. Політика та цінності дисципліни

Вимоги дисципліни. Щоб досягти мети навчання і успішно пройти курс, необхідно: з першого дня включитися в роботу; регулярно відвідувати заняття, читати матеріал попередньо, до його розгляду на практичному занятті; виконувати всі необхідні завдання і працювати щодня; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися за допомогою і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Відвідування занять та поведінка. Студентам необхідно не спізнюватися і не пропускати заняття; мати при собі, захисну маску, зошит, ручку. До початку занять на базі кафедри студенти повинні пройти медогляд і мати санітарну книжку Використання електронних гаджетів (мобільний телефон, планшет) не допускається в ході практичних занять, та при проведенні всіх видів контролю.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування та плагіат при підготовці студентських наукових робіт не допускаються.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Студенти з особливими освітніми потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, зв'яжіться з викладачем.

Рекомендації щодо успішного складання дисципліни:

-активність здобувачів вищої освіти під час практичного заняття, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи.

Студенти можуть отримати додаткові преференції за індивідуальні завдання, а саме доповідь на клінічних конференціях бази кафедри, доповідь реферату на практичному занятті, написання тез, статей, участь у республіканських олімпіадах

Техніка безпеки. Всі студенти повинні обов'язково пройти інструктаж з техніки безпеки, який проводиться на початку першого заняття. Інструктаж проводить викладач академічної групи або відповідальна особа, згідно з інструкцією затвердженої наказом ХНМУ із записом у відповідному журналі.

4. Політика оцінювання

Система оцінювання та вимоги. Поточна навчальна діяльність здійснюється та контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння студентами кожної теми дисципліни, за неї виставляються оцінки з використанням 4-бальної (традиційної) системи: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно». Форма підсумкового контролю успішності навчання.

Формою підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни є залік.

Залік з дисципліни – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентами навчального матеріалу виключно на підставі результатів поточного навчання відповідно програми з дисципліни і не передбачає окремого навчального заняття для приймання заліку. На останньому тематичному навчальному занятті після закінчення обговорення теми заняття викладач навчальної групи оголошує суму балів студента за результатами поточного контролю і за виконання індивідуального завдання.

Оцінка з дисципліни визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності у балах, що виставляються на кожному семінарському занятті за відповідною темою і кількістю балів за виконання індивідуального завдання. Результати складання заліків оцінюються за двобальною шкалою: «зараховано», «не зараховано».

Студент отримує оцінку «зараховано», якщо він виконав усі види робіт, передбачених навчальною програмою з дисципліни, відвідав усі і заняття, визначені тематичними планами, а за наявності пропусків – своєчасно їх відпрацював, набрав загальну кількість балів не менш як 120. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент з дисципліни за поточну навчальну діяльність і виконання індивідуального завдання – 200 балів.

Самостійну роботу студентів оцінюють під час поточного контролю на семінарському занятті.

Підсумковий контроль – залік.

Ліквідація академічної заборгованості (відпрацювання). Відпрацювання проводяться згідно положенню про відпрацювання ХНМУ http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1226%3A2013-03-25-12-07-55&catid=4%3A2011-05-04-07-20-12&Itemid=19&lang=uk

Правила оскарження оцінки. Студент може оскаржити свою позитивну оцінку протягом доби. Для цього він письмово звертається до завідуючого кафедрою. Завідувач кафедри призначає комісію у складі 3 осіб: голова комісії – завідувач кафедри, та два члени комісії з викладачів кафедри. Ця оцінка є остаточною та оскарженню не підлягає.

Контрольні питання, завдання до самостійної роботи

Питання для заліку

- 1) Назвіть і охарактеризуйте предмет та основні завдання психології праці.
- 2) Охарактеризуйте наукові галузі, з яких складається психологія праці.
- 3) Назвіть та охарактеризуйте основні принципи організації наукових досліджень у психології праці.
- 4) Назвіть та охарактеризуйте основні наукові проблеми психології праці.
- 5) Охарактеризуйте процес виникнення прикладної психології праці.
- 6) Розкрийте процес виникнення і формування психотехніки та назвіть засновників психотехнічного напрямку.
- 7) Охарактеризуйте основні положення теорії наукового управління та назвіть її розробників.
- 8) Охарактеризуйте індустріальний період розвитку психології праці.
- 9) Назвіть і охарактеризуйте основні ергатичні функції.
- 10) Охарактеризуйте основні принципи класифікації професій.

- 11) Назвіть приклади типологій професій.
- 12) Визначте зміст поняття «професія» і «робоче місце».
- 13) Визначте зміст поняття «предмет праці» та «засоби праці».
- 14) Охарактеризуйте чинники, що впливають на тривалість періоду адаптації працівника.
- 15) Назвіть необхідні умови у виробничому середовищі для розвитку індивідуального стилю трудової діяльності.
- 16) Охарактеризуйте роль особистісних цінностей працівника у процесі регуляції професійної діяльності.
- 17) Назвіть фактори розвитку професійної самосвідомості та професійної ідентичності.
- 18) Охарактеризуйте основні методи досліджень у психології праці.
- 19) Визначте цілі і задачі ергономіки.
- 20) Назвіть основні ознаки професіографії та основні цілі професіографування.
- 21) Дайте визначення та охарактеризуйте структуру «професіограми».
- 22) Дайте визначення та охарактеризуйте структуру «психограми».
- 23) Визначте мету складання «формули професій» у практичній діяльності організаційного психолога?
- 24) Поясніть співвідношення понять «навчання», «виховання» та «освіта».
- 25) Дайте визначення та охарактеризуйте поняття «групове професійне консультування» та індивідуальне професійне консультування».
- 26) Охарактеризуйте співвідношення понять «загальна освіта» та «професійна орієнтація».
- 27) Дайте характеристику «професійної орієнтації». Які методи і форми використовуються у профорієнтації?
- 28) Опишіть основні складові аплікаційного листа.
- 29) Охарактеризуйте види та періоди професійної адаптації працівників.
- 30) Опишіть сутність, структуру та критерії соціально-психологічної адаптації працівника.
- 31) Назвіть основні психологічні ознаки та закономірності змін працездатності.
- 32) Назвіть прямі і опосередковані показники працездатності.
- 33) Назвіть та охарактеризуйте основні ознаки безпечної праці.
- 34) У чому виявляється вплив людського фактора на безпеку праці?
- 35) Назвіть основні аспекти і фактори безпеки праці.
- 36) Охарактеризуйте вплив мотивації на безпеку праці.
- 37) Охарактеризуйте групи за ознаками.
- 38) Дайте характеристику офіційного то неофіційного лідера групи.
- 39) Назвіть та охарактеризуйте засоби, функції та різновиди спілкуванн
- 40) Назвіть та охарактеризуйте основні умови ефективного спілкування
- 41) Теоретичні основи психології управління
- 42) Особистість в організації
- 43) Психологія управлінської діяльності: лідерство і керівництво в організації
- 44) Науково-психологічні підходи в дослідженні системи управління
- 45) Психологічні аспекти групової динаміки як основи формування колективу організації
- 46) Організація в системі управління як соціотехнічної систем
- 47) Загальна характеристика роботи та робочого середовища
- 48) Психологія організаційної культури

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько- науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Власова О. І. Соціальна психологія організацій та управління : підручник / О. І. Власова, Ю. В. Никоненко. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 398 с.
2. Герчанівська П. Е. Культура управління : навч. посібник / Герчанівська П. Е. – К. : ІВЦ Видавництво "Політехніка", 2005. – 152 с.
3. Данюк В. М. Менеджмент персоналу : навч. посібник / Данюк В. М., Петюх В. М., Цимбалюк С. О. – К. : КНЕУ, 2004. – 398 с.
4. Дерлоу Дес Ключові управлінські рішення. Технологія прийняття рішень / Дерлоу Дес ; [пер. з англ.]. – К. : Наукова думка, 2001. – 242 с.
5. Дуткевич Т. В. Конфліктологія з основами психології управління : навч. посібник / Дуткевич Т. В. – К. : Центр навч. літератури, 2005. – 456 с.
6. Етика ділових відносин : навч. посібник / [Лесько О. Й., Прищак М. Д., Залюбівська О. Б., Рузакова Г. Г.]. – Вінниця : ВНТУ, 2011. – 320 с.
7. Іпатов Е. Ф. Психологія управління в бізнесі : навч. посібник / Іпатов Е. Ф., Левківський К. М., Павловський В. В. – [2-е вид., доп., перер.]. – Харків – Київ : НМЦВО, 2003. – 320 с.
8. Конфліктологія : навч. посібник / [Ємельяненко Л. М., Петюх В. М., Торгова Л. В., Гриненко А. М.]. – К. : КНЕУ, 2005. – 315 с.
9. Крушельницька Я. В. Фізіологія і психологія праці : підручник / Крушельницька Я. В. – К. : КНЕУ, 2003. – 367 с.
10. Баклицький І. О. Психологія праці: Підручник. – 2-ге вид. – К.: Знання, 2008. – 665 с.
11. Балка В. В. Психологія праці особистості: Навчально-методичний посібник. – К.-Кременчук: П.П Щербатих, 2006. – 76 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Репозитарій Харківського національного медичного університету
<https://repo.knmu.edu.ua/home>
2. Наукової бібліотеки ХНМУ <https://libr.knmu.edu.ua>